

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, star@star.dk

Sara Shin Rahbek Nagel, sna@star.dk, Özlem Saföz, zle@star.dk, Anders Faurholdt Lillelund, afl@star.dk, og Cecilie Hertil Thygesen, ceht@bm.dk

HØRING OM FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM EN AKTIV BESKÆFTIGELSESIKTESINDSATS, LOV OM AKTIV SOCIALPOLITIK, LOV OM ARBEJDSLØSHEDSFORSIKRING M.V. OG LOV OM FORBUD MOD FORSKELSBEHANDLING PÅ ARBEJDSMARKEDET MV. (UDMØNTNING AF TREPARTSAFTALE OM MANGEL PÅ ARBEJDSKRAFT)

5. januar 2022

Danske A-kasser takker for høringen vedrørende lovforslaget, der udmønter trepartsaftalen om mangel på arbejdskraft.

Ledige skal naturligvis være aktivt jobsøgende for at kunne modtage dagpenge. At søge job er en del af rådighedsforpligtelsen. De ledige skal naturligvis også søge job med henblik på at komme i arbejde. Sådan er det også for langt de fleste ledige – de søger derfor som altovervejende hovedregel også de job, de både kan og skal.

Vi anerkender, at der kan findes eksempler på ledige, der af den ene eller anden grund ikke søger job i tilstrækkeligt omfang eller ikke registrerer deres jobsøgning i en joblog som de skal. A-kasserne følger i dag op over for disse ledige – og sanktionerer de ledige, som viser sig ikke at stå til rådighed, fx fordi de ikke søger job. Efter gældende regler er det muligt for a-kasserne at træffe afgørelse om tab af retten til dagpenge, hvis et medlem ikke søger job i tilstrækkeligt omfang og dermed lever op til sin rådighedsforpligtelse. Sådanne afgørelser træffer a-kasserne allerede i dag.

At kun ganske få ledige ikke registrerer jobsøgning eller søger job som de skal, kan man se i den joblogmåling, som STAR offentliggør hver måned. Målingerne fra 2021 viser, at det gennemsnitligt er under 2 % af de ledige, der i en måned ikke har registreret jobsøgning. I målingerne man kan også se, at a-kasserne er gode til at følge op over for ledige på dagpenge uden registreret jobsøgning. Målingerne viser således, at de 2 % falder til ca. 0,1 % af alle ledige i de to efterfølgende måneder. Det vil sige, at de få medlemmer, der i en enkelt måned ikke registrerer jobsøgning, retter op i de efterfølgende måneder. Endelig kan man af den sanktionsmåling, som STAR offentliggør hvert kvartal, se, at a-kasserne også sanktionerer ledige med tab af dagpengeregulering og arbejdskrav, hvis de ikke søger job som de skal og lever op til deres rådighedsforpligtelse.

Så alle målinger viser, at a-kasserne følger op på de lediges jobsøgning og anvender gældende sanktionsmuligheder over for de ledige medlemmer, der ikke lever op til kravene.

Set i det lys, finder vi ikke, at der er behov for en ny midlertidig sanktion med nye, midlertidige regler og ny omfattende administration, som skal sikre, at der følges *særskilt* op over for ledige uden jobsøgning i en kalendermåned.

Telefon: 3586 6600
CVR: 4218 5116

dak@danskeakasser.dk
www.danskeakasser.dk

Stauings Plads 3, 2.
1790 København V

Det forhold, at den nye sanktion skal administreres ved siden af den almindelige joblog-administration, tilfører kun dagpengesystemet yderligere kompleksitet. Og taler desværre kun ind i en manglende tillid til, at de ledige bare rigtig gerne vil i arbejde. En manglende tillid som også de mange ledige, som den ikke er tiltænkt, vil kunne mærke – og som desværre siger noget om synet på de ledige. Et syn, som vi mener, at der er behov for at ændre.

Da aftalen nu er indgået, har vi følgende bemærkninger til lovforslaget:

Ledighedsbegrebet

Det er generelt Danske A-kassers opfattelse, at begreber og definitioner bør bruges ens på tværs af regler på samme område. Med det mener vi, at et begreb bør dække over den samme forståelse uafhængigt af lov, bekendtgørelse og bestemmelse.

Efter den foreslåede § 63, stk. 1, nr. 6, skal et medlem pålægges en sanktion, hvis medlemmet ikke har søgt job i en kalendermåned, hvor der har været mindst 50 % ledighed. Det følger af bemærkningerne, at ledigheden i den sammenhæng skal opgøres efter gældende regler om, hvornår et ledigt medlem er forpligtet til at være aktivt jobsøgende. Dage, hvor et ledigt medlem ikke er forpligtet til at være aktivt jobsøgende, tæller ikke med i opgørelsen af de 50 % ledighed.

Den overordnede forståelse af begrebet "ledighed" i relation til arbejdsløshedsforsikringsloven er, at et medlem ikke arbejder på fuld tid, er tilmeldt som jobsøgende i jobcentret og/eller får udbetalt dagpenge.

Det er vores opfattelse, at "ledighed" i forslaget til § 63, stk. 1, nr. 6, bryder med den generelle forståelse af begrebet "ledighed". Et medlem, der f.eks. går i fuldtidsarbejde midt i måned er ikke ledigt, blot fordi medlemmet bevarer sin tilmelding måneden ud for at beskytte sig mod urimelige belægningsregler. Modsat er et medlem rent faktisk ledigt, selvom medlemmet er omfattet af mindre intensiv indsats i en periode frem mod, at medlemmet ikke længere er ledigt.

Vi er bekymrede for, om den nye anvendelse af begrebet ledighed vil bidrage til, at medlemmerne ikke kan gennemskue deres rettigheder og pligter efter loven, herunder vedrørende den nye sanktion.

Vi foreslår derfor, at bestemmelsen omformuleres, så der i stedet for "mindst 50 % ledighed" står, at medlemmet skal pålægges en sanktion ved manglende jobsøgning i en kalendermåned, "hvor medlemmet i mindst 50 % af måneden har været forpligtet til at være aktivt jobsøgende".

Alternativt kan der indsættes et 2. pkt. i nr. 6, hvor det tydeligt fremgår, hvad der forstås ved ledighed i denne sammenhæng. F.eks. "Ved ledighed efter 1. pkt. forstås de dage i en kalendermåned, hvor et ledigt medlem er forpligtet til at være aktivt jobsøgende".

Opgørelsen af "mindst 50 % ledighed"

Vi finder det positivt, at de "mindst 50 % ledighed" skal opgøres på baggrund af antallet af dage i en kalendermåned, hvor medlemmet er forpligtet til at være aktivt jobsøgende.

Vi mener dog, at det er vigtigt, at det bliver sikret, at reglen rammer ens i alle årets måneder – da det ellers er vilkårligt og bestemt af antallet af kalenderdage i den enkelte måned, om der skal gives en sanktion eller ej. Og dermed også svært at vejlede medlemmet om reglen. Hertil kommer, at det vil være kompliceret, dyrt og med en forhøjet risiko for fejl at skulle have en IT-opsætning, der skal ændres alt afhængig af kalenderdage i den aktuelle måned.

Vi mener derfor, at de 50 % skal defineres som et fast antal kalenderdage uafhængigt af antallet af dage i den konkrete måned. Vi foreslår, at de "mindst 50 % ledighed" fast defineres som *mindst 15 dage uanset måned*, og at den definition kommer til at fremgå af reglerne.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at opgørelsen af de "mindst 50 % ledighed" skal ske efter de gældende regler for, hvilke dage i måneden et medlem skal være aktivt jobsøgende. Hertil er det vigtigt at pointere, at der *ikke* findes eksisterende regler, der i fuldt omfang beskriver, på hvilke dage et medlem er forpligtet til at være aktivt jobsøgende. Der findes i dag alene omfattende brugervejledninger og kodelister, der beskriver det omvendte - altså hvornår et medlem er fritaget fra pligten til at være aktivt jobsøgende.

Det er afgørende, at det er helt klart for alle a-kasser, hvordan opgørelsen af de 50 % skal ske, så opgørelsen sker ens på tværs af a-kasser. Er det ikke tydeligt, risikerer vi, at reglen vil blive fortolket og dermed administreret forskelligt i a-kasserne. Det vil kunne betyde, at et medlem ville kunne blive pålagt en sanktion i én a-kasse, som medlemmet ikke ville være blevet pålagt i en anden a-kasse, alene fordi 50 %-reglen blev administreret forskelligt. Det vil efter vores opfattelse være problematisk rent retssikkerhedsmæssigt.

Vi vil derfor opfordre til, at det af enten bekendtgørelse eller vejledning kommer til at fremgå, hvordan de "mindst 50 % ledighed" skal opgøres. Vi mener, at det vil være nødvendigt med en udtømmende liste over de forhold, som betyder, at dage i perioden tæller, henholdsvis ikke tæller, med i opgørelsen af de "mindst 50 % ledighed" efter den foreslåede regel. Vi vil opfordre til, at den udtømmende liste kommer til at lægge sig tæt op ad de registreringer, vi kender, og som i dag også indgår i a-kassernes vejledning om forpligtelsen til at være aktivt jobsøgende. I den forbindelse vil vi opfordre til, at de første 2 ugers ledighed frem til tidspunktet for senest rettidige afholdelse af en CV-samtale ikke medregnes i opgørelsen. Det vil efter vores opfattelse være problematisk, hvis et medlem skal sanktioneres for manglende jobsøgning i en periode, hvor medlemmet har været ledigt, men endnu ikke er vejledt om sine forpligtelser eller om konsekvenserne af manglende jobsøgning – eller har fået fastlagt kravene til sin jobsøgning.

Mindre intensiv indsats

Som det også fremgår flere steder af bemærkningerne til lovforslaget, er et medlem, der er omfattet af mindre intensiv indsats, ikke forpligtet til at være aktivt jobsøgende. Perioder, hvor der er registreret mindre intensiv indsats, skal efter forslaget derfor ikke medregnes i opgørelsen af "mindst 50 % ledighed" i måneden. Det betyder dog også, at selve registreringen af mindre intensiv indsats i DFDG kan blive afgørende for, om medlemmer vil blive indkaldt til en samtale og efterfølgende pålagt en sanktion i form af 3 ugers karantæne. Det er på nuværende tidspunkt kun jobcentre (og a-kasserne i forsøgsordningen), der kan foretage registreringen i systemerne. Vores erfaring er dog desværre, at jobcentrenes registrering ikke altid sker, selvom medlemmet efter reglerne kan omfattes af mindre intensiv indsats.

Med den nuværende administration kan det være ret tilfældigt, om der er sket en registrering, hvilket med den foreslåede sanktion vil kunne få den konsekvens, at det også vil være ret tilfældigt, om medlemmet indkaldes til en samtale på grund af manglende jobsøgning og i sidste ende pålægges en sanktion.

Danske A-kasser mener derfor, at det er afgørende for at kunne sikre en korrekt og ensartet administration af den foreslåede sanktion, at a-kasserne får mulighed for at kunne registrere mindre intensiv indsats på lige fod med jobcentrene. Herudover bør det være muligt for a-kasserne at dispensere for en manglende registrering og i forbindelse med udtræk til og ved en samtale med medlemmet at stille medlemmet som om, der var sket (korrekt) registrering af mindre intensiv indsats tidligere i ledighedsforløbet.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at kravet om aktiv jobsøgning også gælder for medlemmer som er i arbejde i en måned. Ifølge bemærkningerne til lovforslaget er det dog ikke meningen, at medlemmet skal pålægges en sanktion, hvis medlemmet går i fuldtidsarbejde midt i en måned. Dette gælder dog kun, hvis medlemmet har været omfattet af reglerne om mindre intensiv indsats forud for fuldtidsarbejdet.

I flere brancher går medlemmerne i arbejde med kort varsel, hvilket i høj grad bidrager til et fleksibelt arbejdsmarked.

For disse medlemmer er det i dag ikke naturligt at kontakte jobcentret for at få registreret mindre intensiv indsats, da registreringen er uden praktisk betydning. Det vil efter vores opfattelse være ganske bureaukratisk og et problem for fleksibiliteten, hvis den foreslåede sanktion betyder, at disse medlemmer fremover altid bør kontakte jobcentret for at få foretaget en registrering, der er uden praktisk betydning. Ellers vil de kunne blive pålagt en sanktion for ikke at have søgt job i måneden.

Med dagpengereformens månedsudbetaling fulgte en urimelig belægningsregel, der betyder, at medlemmer bliver straffet med dobbelt fradrag, hvis de afmelder sig i perioder med fuldtidsarbejde, hvis de har weekendarbejde eller arbejde med varierende timetal. Danske A-kasser har påpeget dette i flere omgange. For at undgå den urimelige belægning er det derfor besluttet, at et medlem kan forblive tilmeldt jobcentret, hvis medlemmet f.eks. går i fuldtidsarbejde midt i måneden. I forhold til opgørelsen af "mindst 50 % ledighed" vil det dog kunne få den konsekvens, at medlemmet er forpligtet til at være aktivt jobsøgende, fordi medlemmet er tilmeldt jobcentret. Det er efter vores opfattelse helt urimeligt, hvis en regel om tilmelding måneden ud, som skal sikre, at man ikke rammes af belægningsreglerne, kan føre til, at man i stedet kan pålægges en sanktion for manglende jobsøgning.

Vi vil derfor opfordre til, at det gøres tydeligt, at et medlem ikke skal pålægges en sanktion, hvis medlemmet går i fuldtidsarbejde i løbet af en måned, og at dette gælder, uanset om der er sket en egentlig registrering af mindre intensiv indsats og uanset om medlemmet er tilmeldt jobcentret måneden ud.

Samtalen

Vi er positive over for, at samtalen omkring den manglende jobsøgning/registrering af jobsøgning vil kunne indgå som én af de to lovpligtige rådighedssamtaler, som a-kasserne er forpligtede til at afholde inden for medlemmets første 6 måneders sammenlagte ledighed.

Vi mener dog, at det er helt unødvendigt, at a-kassen rent faktisk skal afholde samtalen med et medlem, der forud for samtalen har foretaget korrekt registrering af sin jobsøgning. Det er efter vores opfattelse spild af ressourcer og formålsløst, at a-kasserne skal afholde en samtale med medlemmet, når medlemmet allerede har efterlevet kravene i a-kassens agterskrivelse. Vi ser derfor gerne, at a-kasserne alene skal afholde samtalen med de medlemmer, der ikke har (efter-)registreret deres jobsøgning forud for samtalen.

Alternativt bør det som minimum være muligt for a-kasserne at afholde en digital eller telefonisk samtale med de medlemmer, der er udtrukket til samtale, men som har efterregistreret jobsøgningen forud for samtalen.

Herudover mener vi, at det bliver administrativt tungt at skulle holde en samtale, som ikke har kunnet holdes, med et medlem der er kommet i arbejde, hvis medlemmet igen melder sig ledigt mindre end 3 måneder efter måneden med manglende jobsøgning. Vi ser helst, at en samtale her ikke skal holdes.

Gyldige grunde

I den gældende lovs bestemmelser omkring selvforskyldt ledighed ved afslag og ophør fremgår det af lovens ordlyd, at et medlem kun bliver selvforskyldt ledig i de omhandlede situationer, hvis medlemmet agerer uden en fyldestgørende grund.

I den foreslåede § 63, stk. 1, nr. 6, er ordene "fyldestgørende grund" imidlertid udeladt. Det harmonerer ikke med, at det fremgår af bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse, at de gyldige grunde også finder anvendelse ved sanktion for manglende jobsøgning. Vi har svært ved at se, hvordan reglerne om gyldige grunde i bekendtgørelsen skal finde anvendelse uden en hjemmel i loven. Vi mener derfor, at § 63, stk. 1, nr. 6, bør formuleres sådan, at medlemmet alene bliver selvforskyldt ledigt, hvis medlemmet ikke har en fyldestgørende grund til den manglende jobsøgning.

Sanktionen

Efter det foreslåede skal sanktionen for den manglende jobsøgning bestå i en karantæne for selvforskyldt ledighed efter de gældende regler. Efter gældende regler er der tale om en karantæne på 3 uger, dvs. 111 timer for fuldtidsforsikrede og 90 timer for deltidsforsikrede.

I bemærkningerne til det foreslåede er der dog nævnt et kronebeløb, som sanktionen højst ville kunne svare til. Det er ikke normal praksis for a-kasserne at opgøre karantæner som kronebeløb, og vi ser derfor gerne, at det afsnit udgår af bemærkningerne, og at det i stedet alene fremgår, at sanktionen består i en karantæne på 3 uger, dvs. 111 henholdsvis 90 timer.

Fastholdes det, at selve beløbet skal fremgå, bør det fremgå korrekt. Det nævnte beløb på 13.395 kr. svarer pga. afrundinger ikke til 111 timers dagpenge med højeste dagpengesats for fuldtidsforsikrede, når det skal opgøres efter månedsudbetalingsreglerne. For et medlem med højeste dagpengesats vil 3 ugers karantæne svare til, at medlemmet vil blive modregnet for op til 13.397 kr.

Med venlig hilsen

KAREN LOUISE RIIS
Vicedirektør